

Ekokem Palvelu Oy
PL 181
11101 Riihimäki

Viite
Hänvisning

Kokkolan teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskushankkeen
ympäristövaikutusten arviointiohjelma 27.11.2008

Asia
Ärende

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

1 HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Ekokem Palvelu Oy on hankkeesta vastaavana toimittanut 10.12.2008 Länsi-Suomen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain (468/1994, muutos 267/1999, muutos 458 / 2006) mukaisen arviointiohjelman

Kokkolan teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskushankkeesta.

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä selvitykset tehdään. Hankkeen tarkoituksena on turvata Kokkolan suurteollisuusalueen teollisuusjätteille asianmukainen käsittelymahdollisuus ja parantaa pilaantuneiden maa- aineiden alueellisia vastaanotto- ja käsittelymahdollisuuksia sekä lisätä jätteiden ja teollisuuden sivutuotteiden hyötykäyttöä. Osa jätteistä hyödynnetään alueella, osa toimitetaan hyötykäyttöön muualle ja vain ne jätejakeet, joita ei voida hyödyntää loppusijoitetaan alueelle. Hankkeen tavoitteena on kierrättää ja hyödyntää mahdollisimman suuri osa jätteistä, niin että loppusijoitus on aina viimeinen vaihtoehto.

Hankkeesta vastaava

Ekokem Palvelu Oy
PL 181 (Kuulojankatu 1)
11 101 Riihimäki

Konsultti

Ramboll Finland Oy
Sepänkatu 14 C
40 720 Jyväskylä

Yhteysviranomainen

Länsi-Suomen ympäristökeskus
PL 262
65101 VAASA

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettu uusittu asetus (713/2006) on astunut voimaan 1. päivänä syyskuuta 2006. Asetuksen 6 § 11 kohdan mukaan arviointivelvollisiin kuulu jätehuolto-hanke, jossa käsitellään enemmän kuin 5000 tonnia jätettä vuodessa.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä sekä miten arviointimenettely tullaan järjestämään. Arviointiohjelmasta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella laaditaan ympäristövaikutusten arviointiselostus, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä yhtenäinen arvio niiden ympäristövaikutuksista.

Yhteysviranomainen kokoaa eri tahoilta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA- asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto liitetään mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltavina vaihtoehtoina ovat tässä hankkeessa

Vaihtoehto 0 on nykytilanne, jossa käsittelykeskusta ei rakenneta alueelle

Vaihtoehto 1 on suunnitelman mukainen käsittelykeskus (2,5 ha) sisältäen jätteenkäsittely- ja loppusijoitusalueen

Vaihtoehto 2 on suunnitelman mukainen käsittelykeskus (2,5 ha) sisältäen jätteenkäsittely- ja loppusijoitusalueen sekä ulkopuolisten vesien käsittely- yksikön

Vaihtoehto 3 on suunnitelman mukainen käsittelykeskus (5 ha) sisältäen jätteenkäsittely- ja loppusijoitusalueen

Vaihtoehto 4 on suunnitelman mukainen käsittelykeskus (5 ha) sisältäen jätteenkäsittely- ja loppusijoitusalueen sekä ulkopuolisten vesien käsittely- yksikön

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Arviointiohjelman mukaan hankkeen toteuttaminen tulee edellyttämään seuraavia suunnitelmia, lupia, päätöksiä tai ilmoituksia:

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti

- Hankkeelle tulee hakea maisemaa muuttavaa maanrakennustyötä ja puiden kaatamista varten maisemaytölupa. Lupaviranomainen on kaupungin rakennuslautakunta.
- Hankkeeseen liittyvät rakennukset tarvitsevat rakennusluvan, joka haetaan Kokkolan kaupungilta
- Nykyinen asemakaava sallii loppusijoitusalueen rakentamisen, mutta käsittelyalueen rakentamisen osalta kaava tulee tarkistaa
- Tarvittaessa maa-ainelain (555/1981) mukainen maa- aineslupa maa-ainesten ottotoiminnalle
- Jätevesien johtamisesta yleiseen viemäriin (KiP Infra Oy:n viemäri)

Ympäristönsuojelulain mukaisesti

- Käsittelykeskus katsotaan ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 § kohdan 4) mukaiseksi jätteen laitos- tai ammattimaiseksi käsittelytoiminnaksi ja se vaatii ympäristöluvan.
- Käsittelykeskukselle voidaan myöntää ympäristölupa, kun ympäristövaikutusten arviointimenettely on päättynyt. YVA- selostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on liitettävä ympäristölupahakemukseen.
- Ympäristölupa haetaan Länsi- Suomen ympäristökeskukselta.

Arviointiohjelma on kuulutettu 11.12.2008 -11.1.2009 Kokkolan kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja lisäksi se on ollut nähtävillä Kokkolan kaupungin pääkirjastossa. Ohjelma on ollut esillä myös nettiosoitteessa www.ymparisto.fi/lsu > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi ja kuulutus on julkaistu alueella ilmestyvissä sanomalehdissä Keski- Pohjanmaa ja Österbottens Tidning. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointia käsittelevä tiedotus- ja keskustelutilaisuus on pidetty 18.12. 2009 Kokkolan kaupungintalolla.

Arviointiohjelmasta on pyydetty lausunnot

Keski- Pohjanmaan Liitolta,
Kokkolan kaupungilta,
Länsi- Suomen lääninhallitukselta (sosiaali- ja terveysosasto),
Pohjanmaan TE- keskuksen kalatalousyksiköltä,
Vaasan tiepiiriltä,
Museovirastolta,
Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiriltä.

Yhteysviranomaiselle on toimitettu 5 lausuntoa, 7 yksilöityä mielipidettä hankkeesta sekä 22 samansisältöistä kirjallista mielipiteen ilmaisua, joiden allekirjoittajina on yhteensä 376 nimeä.

Lisäksi Internet- osoitteessa

http://www.adressit.com/allekirjoitukset/teolljatekaatop_merenrant/

on voinut allekirjoittaa hanketta vastustavan adressin. Tätä lausuntoa kirjoitettaessa 3.2.2009 adressiin on kertynyt 559 nimeä.

Adressin sanamuoto on seuraava:

Teollisuusjätteiden kaatopaikka ei meren rantaan

Kokkolan Ykspihlajan sataman rantaan suunnitellaan teollisuusjätteiden käsittely-kierrätyskeskus ja loppusijoituspaikkaa. Jätteet loppusijoitetaan mereen työntyvään niemeen.

Teollisuus- yms. jätteiden loppusijoituspaikka ei kuulu meren rantaan. Tällaisessa paikassa jätteiden huuhtoutuminen mereen on vaikeampi torjua, kuin selvästi kuivalle maalle sijoitetusta paikasta.

Koko Pohjois-Suomen alueelta kuljetettaisiin mm. jätteen- ja ongelmajätteen polton tuhkia ja kuonia, teollisuusjätettä, asbestijätettä ja pilaantuneita maa-aineksia. Tällaisten jätteiden kuljettaminen asutusten läheltä on riski loppusijoituspaikan väärän valinnan lisäksi.

EN HYVÄKSY TEOLLISUUSJÄTTEIDEN LOPPUSIJOITTAMISTA ENKÄ KULJETTAMISTA KOKKOLAN YKSPIHLAJAAN.

(Ks. mm. sivu 6: www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=95975&lan=fi)

Risto Nikkanen (risto.nikkanen@kpedu.fi) jne

Adressin ensimmäinen allekirjoittaja (Risto Nikkanen) on toimittanut 9.1.2009 yhteysviranomaiselle kirjallisen kopion adressin allekirjoittaneista, joita tuolloin oli 173 nimeä.

.

3 YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Museovirasto on lausunnossaan todennut, että virastolla ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön, vedenalaisen kulttuuriperinnön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta huomautettavaa hankkeesta.

Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus on lausunnossaan todennut, että ohjelma on jätevesien ja valumavesien johtamisen osalta kirjoitettu hyvin pintapuolisesti ja ohjelmaa on tältä osin täydennettävä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä suoto- ja jätevesien käsittelymenetelmiin ja niiden tehokkuuteen. Mereen johdettavien vesien ainepitoisuudet on arvioitava yksityiskohtaisesti ja selvitettävä aineiden vaikutuksia vesiluonnon eri tasoilla. Varsinkin vaikutukset kalojen mäti- ja poikasvaiheisiin on selvitettävä seikkaperäisesti. Ympäristöriskit osioon on sisällytettävä arvio siitä, miten poikkeuksellisen runsaat sadannat sekä rakenteiden ja laitteiden rikkoutumiset voivat vaikuttaa ympäristyöön,

Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry pitää materiaalia niukkana ja pelkistettynä. Suunniteltua toimintaa ja käsiteltäviä jätteitä olisi tullut esittää laajemmin. Samoin kysymystä siitä, mitä ympäristövaikutuksia tullaan selvittämään olisi tullut esittää tarkemmin.

Hankkeen aikataulua lausunnonantaja pitää optimistisena.

Hanketta lausunnonantaja pitää alueelle tarpeellisena ja hyödyllisenä. Sijoitusalue on niin teollisuuden muokkaama, ettei luontoon kohdistuvia vaikutuksia juuri ole. Toiminnan kerrotaan olevan lähinnä Kokkolan suurteollisuusalueen tarpeisiin. Olisi kerrottava tarkemmin toiminnan mahdollinen vaikutusalue sekä kerrottava mahdollisista muista sijoitusmahdollisuuksista alueella.

Lausunnonantaja esittää jokaiselle vaihtoehdolle alavaihtoehtona selvitettäväksi sijoituspaikan josakin muualla, samalla teollisuusalueella tai lähialueella. Meren päälle rakennetulle keinotekoiselle maalle lähelle meren pinnan tasoa ei ole oikea sijoituspaikka ko. toiminnalle. Mahdolliset merenpinnan nousu ja muut yllättävät tilanteet voivat aiheuttaa ongelmajätepitoisten aineiden ja suodosten joutumisen mereen. Alueen maaperän on mainittu olevan hiekkaa, joka ei pidä mahdollisia valumia suojarakenteiden peittäessä. Jos alue on kauempana jää enemmän aikaa reagoida.

Jätevesiä esitetään puhdistettavaksi laskeutukseen ja suodatukseen pohjautuvilla menetelmillä, jotka tuskin riittävät raja-arvojen saavuttamiseen, sillä ne toimivat lähinnä vain kiintoaineksen ja liukene-mattomien jakeiden poistamiseksi. Tätä paremmasta puhdistusmenetelmästä on vain mainittu kemiallinen tai kalvosuodatuksella puhdistaminen. Alustava esitys jätevesien lopullisen puhdistuksen menetelmistä on puutteellinen.

Jätevesien arvioitujen pitoisuuksien taulukossa 4-4 ei kaikilta osin voida katsoa täyttävän ympäristöministeriön työryhmän mietinnön ”71/1992 asumajätevesistä poikkeavien jätevesien johtaminen viemäriin” -mukaisia seuraavia ohjearvoja. Jätevesien osalta ei mainita mitään arvioituja pitoisuuksia orgaanisten aromaattisten ja klooriyhdisteiden pitoisuuksista kuten PAH- yhdisteistä ja dioksiineista tai furaaneista. Selvityksessä ei tarkemmin mainita, aiotaanko alueelle sijoittaa mm. orgaanisen teollisuuden jätteitä ja minkälainen riski eri jätemateriaaleilla on sekoittua keskenään ja muodostaa erittäin haitallisia yhdisteitä.

Arviointiselostukseen tulisi esittää mm. millaisia ja mitä ovat pitoisuuksiltaan tyypilliset jätteen ja mistä ne tulevat. Mitä ne pääasiassa sisältävät sekä esitettävä haitta-aineiden maksimipitoisuudet. Ylimalkaiset maininnat ”teollisuusjätteet” ym. eivät riitä antamaan tarkkaa kuvaa sijoitettavista ja käsiteltävistä jätteistä. Jätevesien mukana pois johdettavien haitta-aineiden maksimikuorma vuorokaudessa /vuodessa tulee myös esittää. Lisäksi olisi esitettävä käsittelemättömien jätejakeiden maksimimäärät varastoitaessa. Jätteidenkäsittelyn yhteydessä pölyn syntyminen tulee huomioida ja selvittää, ettei toiminta aiheuta haittaa ympäristöönsä ja aiheuta pienhiukkasilla ongelmia. Myöskään toiminnassa syntyvien esikäsittelyjakeiden ja mahdollisten sekoittuvien ja rikastuvien jakeiden loppusijoituksesta ei mainita mitään.

Toiminnassa tarvittavien maa-aineksien, stabilointiaineiden, pesuvesien laatu ja määrät tulisi esittää selostuksessa. Myös käytännön toimenpiteet, esikäsittely, varastointi ja loppusijoitus jäteryhmittäin tulisi esittää esim. taulukkomuodossa. Hankkeen vaikutus jätehuoltoon, niin alueen sisällä kuin koko

toiminnan vaikutusalueella tulee esittää ja kertoa, onko hankkeella minkälaisia vaikutuksia nykyiseen olemassa olevaan jätehuoltoon.

Erityisesti tulee panostaa ympäristöriskien ja epävarmuustekijöiden sekä oletusten arviointiin, jossa huomioidaan luonnonmuutosten ja muiden tekijöiden vaikutuksia jätealueen turvallisuuteen ja toiminnan loputtua haitta-aineiden pääsyn estämiseksi luontoon.

Kokkolan kaupunki

Kaupunginhallitus on 12.1.2009 päättänyt esittää Ekokem Palvelut Oy:n käsittelykeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

1. Arvioinnissa tulee huomioida mahdolliset kaavoitusmuutostarpeet.
2. Arviointiin tulee sisällyttää osio, joka käsittelee ilmastonmuutoksen vaikutuksia hankkeeseen.
3. Yhtyä rakennus- ja ympäristölautakunnan asiassa esittämään lausuntoon.
4. Etsitään uutta mahdollista loppusijoituspaikkaa.
5. Kaupunginhallitus päättää asian kiireellisyyden vuoksi tarkastaa tämän pykälän välittömästi kokouksessa.

Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti 17.12.2008 (§ 354) esittää kaupunginhallitukselle Ekokem- Palvelut Oy:n käsittelykeskushankkeen ympäristövaikutusten ohjelmasta seuraavan lausuntoesityksen:

1. Kokkolan kaupunki toteaa, että mahdollinen käsittelykeskuksen sijoittaminen Ykspihlajan suurteollisuusalueelle laajentaa alueen nykyistä palvelutarjontaa merkittävästi. On toivottavaa, että suurteollisuusalueella yritysten keskeiset yhteistoimintamuodot kehittyvät.
2. Laadittu ympäristövaikutusten arviointiohjelma on kattava ja selkeä ja se antaa mahdollisuudet arvioida uuden käsittelykeskuksen ympäristövaikutukset joskin tiettyjä osioita tulee täsmentää.
3. Ympäristöselvitykset tulee laatia erityisen huolellisesti koskien käsittelykenttien ja ongelmajätteidensä kaatopaikkojen rakenteita ja niiden toimivuutta. Lisäksi tulee arvioida näiden alueiden ympäristövaikutusten tarkkailua, onnettomuuksiin varautumista ja riskianalyysyjä. Lisäksi tulee laatia arvio vesi- ja ilmapäästöjen vaikutuksista sekä niiden tarkkailutarpeesta.
4. Arviointiselostuksessa on täsmennettävä eri toimintojen sijoittumista alueelle sekä laajenemismahdollisuudet.
5. Linnustotietoja tulee täsmentää arviointiselostuksen kattavuuden edellyttämällä tavalla.

Vaasan tiepiiri toteaa lausuntonaan, ettei sillä ole huomautettavaa hankkeen arviointiohjelman suhteen

Muut yksilöidyt mielipiteet

Öja Fiskelag / delägarna vastustaa uuden ongelmajätelaitoksen sijoittamista meren rannalle Ykspihlajaan ottaen huomioon kuinka ongelmallista on estää vuodot jo nyt korkeasti kuormitetulle merialueelle. Katsomme että on epätarkoituksenmukaista rakentaa loppusijoitusallas lisää kun teollisuuden ongelmajätteille on jo olemassa suuri loppusijoitusallas noin 1 km pohjoiseen suunnitellusta alueesta. Voidaan myös olettaa, että Kokkolan kaupunki tarvitsee nyt suunnitellun alueen satamien tulevia tarpeita varten.

Pentti Anias, yrittäjä toteaa, että jätteet on sijoitettava jonnekin. Mutta ehdottomasti väärä apikka on merenranta- alue, jonka turvallisuus on hyvin kyseenalainen mm mahdollisen ilmaston lämpenemiseen liittyvän meriveden pinnan korkeuden kannalta. Alueella sijaitsee jo nyt uhan liikaa teollisuutta, joiden riskit ovat vain osittain tiedossa. Kyseinen alue pitää rakentaa pois asutuksen välittömästä läheisyydestä ja sellaiselle maaperälle, etteivät valumavedet kulkeudu pohjavesiin. Kokkolan kaupungin vedenottamon reuna ei ole kovin kaukana ja meren pinnan nousu ohjaisi teollisuusjätteet käsittelylaitoksen valumavedet mantereelle päin.

Lisäksi satamalahden vastapuolella on kymmeniä vapaa- ajan asuntoja, joiden rannoilla ,eriveden laatu on vähintäänkin vaihteleva ruoppauksista ja teollisuuden päästöistä johtuen.

Kokkolan seudun vihreät ry. Tulisi tutkia olisiko Kokkolasta tai muualta Kokkolan seudulta löydetävissä sellaista paikkaa hankkeelle, jossa sen aiheuttamat vaikutukset ilmaan, veteen ja maaperään ja mahdolliset ympäristöriskit olisivat nyt suunniteltua sijoituspaikka vähäisemmät.

Lisäksi yhdistys pitää tärkeänä, että suunnitellun loppusijoituspaikan pohjoisreunassa säilytettäisiin mahdollisuus tuulivoiman tuotannolle, sillä alue soveltuisi tähän tarkoitukseen erittäin hyvin. Tämän mahdollisuuden säilyttämismahdollisuus tulisi YVA- prosessissa tutkia

Ykspihlajan pienkiinteistöyhdistys ry:n mielestä paikka sijaitsee liian lähellä merenrantaa. Ilmastomuutos on tehnyt rannat entistä suojattomammiksi Syysmyrskyt ovat kaataneet rantapuustoa ja nostaneet merenpintaa tavallista korkeampiin lukemiin. Tämän vuoksi teollisuusjätteen oikea käsitte-lypaikka tahi säilytyspaikka ei ole rantamaisemassa.

Tetra- Chemicals Europe Oy / Yara Suomi Oy harjoittavat teollista toimintaa suunnitellun laitoksen lähialueella. Tuotannossa valmistetaan mm elintarvike- ja eläinrehuteollisuudessa käytettäviä tuotteita. Nykyisessä tilanteessa ei kriittisiä riskejä ole prosesseista löytynyt. Muistuttajat edellyttävät huomioimaan YVA- ohjelmassa erityisesti,

- käsiteltävien jätteiden kulkeutuminen käsittelyalueen ulkopuolelle, erityisesti rehufosfaattitehtaan tuotevarastoa ympäröivälle tiealueelle ja miten se voidaan estää
- jätteiden käsittelyssä ja kuljetuksissa syntyvän pölyn estäminen ja sen leviämisen rajoittaminen mm TETRA Chemical Europe Oy:n raaka- aineisiin
- jätteiden loppusijoituspaikan rakennustöistä aiheutuvat vaikutukset olemassa oleville allasrakenteille
- loppusijoitettujen materiaalien pölyäminen ja sen estäminen mm viereiselle suotolietevalle

Raimo Harsunen ;(Mieli- pite kuntalaisena) toteaa ensiksikin, että teollisuus tai muun jätteen sijoituspaikka ja niiden käsittely eivät kuulu välittömästi merenrantaan

Suunnitelma sijoittaa moniongelmaisten jätteiden käsittely- ja varastointipaikka välittömästi merenrantaan on hälyttävä. Tuskinpa löytyy Euroopassa maata, joka antaa tällaisen rakennusoikeuden.

Koska muistuttaja tuntee alueen hän toteaa, että paikka on liiketaloudellisesti merkittävä. Yhteydet ovat hyvät. Tästä johtuen laitoksen arvioitua kannattavuudet ovat merkittävät. Uhka on siinä, että jätteiden käsittelykapasiteetti kasvaa merkittävästi.

Arviointiohjelma sinänsä on aika kattava ja selkokielineen. Ohjelma kuitenkin jättää paljon kysymyksiä ja selvityksiä jatkokäsittelyyn.

Muistuttaja esittää vetoomuksen, että asemakaavan osalta sijoituspaikka haetaan kaavan turvallisemalta alueelta, eikä merenrannasta.

Risto Nikkanen toteaa, että lähes kaksi kolmasosaa jätteestä tullaan kuljettamaan muualta. Jätteet loppusijoitetaan mereen työntyvään niemeen. Muistuttaja esittää poimintoja arviointiohjelmasta.

Loppusijoituspaikan pohja tulee olemaan 1-1,5 m merenpinnan yläpuolella. Tiedotustilaisuudessa tuli mm ilmi, että mikään rakenne ei ole täysin tiivis.

Muistuttajan mielipide on, että jätteet tulee käsitellä huolellisesti ja sijoittaa niin, että niistä ei ole haittaa nykyisille eikä tuleville sukupolville. Mutta muistuttaja vastustaa sitä, että tällainen loppusijoituspaikka rakennettaisiin aivan meren rantaan. Tällaisessa paikassa jätteiden huuhtoutuminen mereen on vaikeampi torjua kuin selvästi kuivalla maalla.

Mielipideadressit; edellä tässä lausunnossa on luettavissa Internet- adressin sanamuoto. Paperiver- siona jätettyjen mielipideadressien sanamuoto on seuraava

MIELIPITEEN ESITTÄMINEN

Kokkolan teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskus

Ekokem- Palvelu Oy suunnittelee teollisuusjätteen käsittely- ja kierrätyskeskuksen perustamista Kokkolan suurteollisuusalueelle. Käsiteltäviä jätteitä ovat mm. jätteen- ja ongelmajätteen poltossa syntyvät tuhkat ja kuonat, teollisuusjäte (mm.pölyt), rakennus-, purku ja siivousjätteet (mm. asbesti), pilaantuneet maat ja ruoppausmassat (eri haitta- aineilla, kuten mineraaliöljyllä, metalleilla, PAH-yhdisteillä, kloorifenoleilla, pilaantuneet ruoppausmassat). Käsiteltäviä jätteitä on 60 000- 170 000 tonnia vuodessa.

Teollisuusjätteestä suurin osa kuljetetaan kaupungin läpi muualta kuin Ykspihlajasta ja kuljetuksista saattaa aiheutua haittaa ympäristölle ja kaupungin asukkaille.

Teollisuusjätteet loppusijoitetaan meren rantaan, mikä ei ole turvallinen paikka minkäänlaisille jätteille. Yrityksen toiminnan aikana ja myös sen lopetettua toimintansa, kerättyään jätteitä n.25 vuoden ajan, valtava meren rannalla oleva jätealue jää Kokkolan ympäristöriskiksi.

EN HYVÄKSY TEOLLISUUUSJÄTTEIDEN KULJETTAMISTA ENKÄ LOPPUSIJOITTAMISTA KOKKOLAN YKSPIHLAJAAN

Allekirjoittajia yhteensä 376 nimeä

4 YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma täyttää pääosin YVA- asetuksen 11 § mukaiset sisällölliset vaatimukset. Selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin.

Hankekuvaus

Arviointiohjelmassa on esitetty tiedot hankkeesta, sen tarkoituksesta, suunnitteluvaiheesta, sijainnista sekä vaihtoehtoista.

Hankkeen kuvaus on tarkkuudeltaan yleispiirteinen. Suunnitellulla alueella käsiteltävien jätteiden vaikeusaste ei selviä kovin hyvin. Ongelmajätteet kuljetetaan prosessikaavion 4-3 mukaan muualle käsiteltäväksi, mutta toisaalta loppusijoitusalueutta kuvataan ongelmajätetasoiseksi. Suunniteltavan laitoksen suhdetta varsinaiseen ongelmajätelaitokseen tulisi paremmin kuvata arviointiselostusvaiheessa.

Koska hankkeesta vastaavalla on vastaavanlaisia käsittely- ja kierrätyskeskuksia muualla Suomessa ja Riihimäellä toimivan ongelmajätelaitoksen prosessit ja tietotaito hallussaan, on perusteltua odottaa, että näiden eri tasoisten laitosten välinen hierarkia ja työnjako kuvataan hyvin myöhemmässä vaiheessa arviointiselostusta laadittaessa. Olennaista olisi kuvata päätöksentekomenettely, jolla ratkaistaan uudentyyppisten jättejakeiden käsittelypaikka ja tapa.

Myös käytettävissä olevan asiantuntemus ja kokemus on syytä kuvata hyvin.

Loppusijoitusalueelle sijoitettavan jätteen ominaisuudet on myös syytä kuvata hyvin, jotta voidaan arvioida loppusijoitusalueen potentiaalinen vaarallisuus onnettomuus- yms tilanteissa.

Nollavaihtoehtoa on arviointiohjelmassa kuvattu niukasti. Kysymys kuuluu; mikä on laitoksen mukanaan tuoma hyöty jätehuollolle Kokkolassa ja laitoksen vaikutusalueella, ja mitä siis jää nollavaihtoehtodossa saavuttamatta. Olisi paikallaan ainakin yleisellä tasolla havainnollistaa, minkälaisia jättevirtoja nyt kulkeutuu jonnekin muualle kierrätykseen ja jatkokäsittelyyn tai joudutaan hoitamaan muulla tavoin paikallisesti, kun suunnitellun laitoksen kaltaista mahdollisuutta ei Kokkolassa ole. Minne esimerkiksi joudutaan viemään saastuneet maat jne. Josko näin on tarkoitus menetellä arvioinnin kuluessa, ei se oikein selviä ohjelmasta.

Hankkeen tarve ja tavoitteet on perusteltu asianmukaisesti. Hankkeen edellyttämistä suunnitelmista, luvista ja niihin rinnastettavista päätöksistä on esitetty pääosin riittävät tiedot. Suunnitellun hankkeen tarvitseman ympäristöluvan osalta on kuitenkin tarpeen esittää näkemys juridisesta tulkinnasta luvan muutostarpeiden osalta toiminnan mahdollisesti tulevaisuudessa muuttuessa.

Hankkeen sijainti ja maankäyttötarve on esitetty asianmukaisesti niille vaihtoehdoille jotka ohjelmassa ovat mukana..

Vaihtoehtojen muodostaminen

Hankkeesta vastaavan vallassa on päättää millaisista vaihtoehdoista YVA- arviointiohjelma laaditaan. Nyt esitetyssä ohjelmassa on neljä eri vaihtoehtoa, jotka eroavat toisistaan laitoksen vaatiman pinta-alan osalta sekä ulkopuolisten vesien käsittelyn osalta. Nämä arviointiohjelmaan kirjatut vaihtoehdot poikkeavat toisistaan vain lievästi. Jokin muu selkeästi erilainen vaihtoehto ohjelmasta nykymuodossaan puuttuu.

Arviointiohjelmasta esitetyissä kannanotoissa laitoksen sijoittuminen välittömästi meren rantaan on aiheuttanut vastalauseiden ryöpyä, jota edellä kuvattiin. Laitoksen tarpeellisuuden suhteen kritiikkiä ei ole esitetty. Mutta sijaintipaikaksi haluttaisiin monissa kannanotoissa etäämmällä merestä oleva paikka, joka koetaan siten paremmaksi, että mahdollisten ongelmatilanteiden sattuessaa aikaa torjuntatoimilla jäisi enemmän. Kaupunginhallitus on halunnut, että tulisi etsiä uutta vaihtoehtoa loppusijoituspaikkaa.

Yhteysviranomainen suosittelee että hankkeesta vastaava arviointia suorittaessaan selvittäisi, onko mielekästä muuta sijoituspaikkavaihtoehtoa olemassa. Jos tällainen vaihtoehto löytyisi, voidaan sen arvioiminen sisällyttää arviointiselostukseen ilman että arviointiprosessia tarvitsisi aloittaa alusta. Hankkeesta vastaavan tulee kuitenkin informoida mahdollisten uusien vaihtoehtojen mukaan ottamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla, siten että asiasta kiinnostuneilla on mahdollisuus esittää uusista vaihtoehdoista näkemyksensä. Tällaisten mahdollisten uusien vaihtoehtojen mukaan ottaminen ja niiden osalta toteutettu tiedottamis- ja osallistumismenettely on kirjattava arviointiselostukseen.

Koska hanketta varten tarvittava tieto käsittelyyn tulevan jätteen määrästä ja laadusta on hankkeen tässä vaiheessa vielä epätarkkaa, katsoo yhteysviranomainen, että arvioinnin suorittamisessa tulisi nojautua paitsi Kokkolasta ja ympäristöstä saataviin tietoihin, myös kokemuseräiseen tietoon hankkeesta vastaavan muilta laitoksilta. Tuntuu luontevalta esimerkiksi vertailla raaka- aineiden keräntymisalueen koon suhteen toisistaan poikkeavia vaihtoehtoja; pienempää laitosta jonka raaka- aine tulisi lähinnä Kokkolasta ja suurempaa laitosta jonka vaikutusalue olisi laajempi. Ympäristövaikutusten kannalta tarkoituksenmukainen laitospaikka voisi eri suuruusluokilla olla erilainen. Tai sitten ei.

Mihin vaihtoehtoihin arvioinnissa lopulta päädytäänkin ne tulisi esittää mahdollisimman selkeästi ja tasapuolisesti, jotta eri tahot voivat ottaa niihin kantaa ja vaihtoehtojen vaikutuksia ympäristöön voidaan vertailla.

Mm kuljetusmääriä ja reittejä on syytä jatkossa tarkentaa mm onnettomuusriskien kannalta.

Vaihtoehtoja tulisi vertailla arviointiselostuksessa siten että tarkastelussa on mukana kaikki keskeiset ympäristövaikutukset. Vertailutapa ja sen taustaoletukset tulisi kuvata mahdollisimman havainnollisesti ja läpinäkyvästi.

Ympäristön nykytilan yleiskuvaus

Ohjelmassa on hankkeen ympäristöä koskeva nykytilan kuvaus on esitettyjen vaihtoehtojen kannalta riittävän kattava ja tarkka. Jos vaihtoehtoja tulee lisää tämä tulee huomioitavaksi arviointiselostusvaiheessa.

Arvioitavat ympäristövaikutukset

Arviointiohjelmassa esitetään painottuminen erityisesti veteen kohdistuviin päästöihin, pölyyn, hajuun ja meluun sekä ympäristöriskeihin, häiriötilanteisiin, liikenteellisiin ratkaisuihin ja niiden vaikutuksiin ja maisema- sekä maankäyttövaikutuksiin sekä sosiaalisiin vaikutuksiin. (mikä viimeksi mainittu puuttuu suomenkielisestä tekstistä)

Yhteysviranomaisen toteaa, että uhkakuvat ilmastonmuutoksen seurauksena tapahtuvasta meren pinnan noususta tulisi huomioida arvioinnissa oman erityisteemanaan. Toisaalta vedenpinnan nousun todennäköisyys ja hankkeen sijoittuminen siihen nähden, toisaalta varautumiskeinot ennustetun tilanteen varalta. Rakenteiden kestävyys ennusteiden mukaisissa sää- ja vedenkorkeustilanteissa on tärkeä selvittävä asia.

Yhteysviranomaisen suosittelee ilmastonmuutoksen ja siihen varautumisen osalta laadittavaksi tähän hankkeeseen liittyen erillisselvitystä jonkin erikoistuneen asiantuntijatahon toimesta. Tässä yhteydessä viitataan siihen mitä aiemmin sanottiin loppusijoitusalueelle sijoitettavien jätteiden laadusta.

Hankkeen rakentamisaikaisten vaikutusten arviointi, erityishuomiota tulisi kiinnittää naapuritehtaiden lausunnoissaan esittämiin huoliin.

Vaikutukset maaperään; Ohjelman suhteen ei ole huomautettavaa.

Vaikutukset pintavesiin ja pohjavesiin; Arviointiohjelman tässä osassa ilmenee, että haitallisten aineiden kulkeutumismahdollisuus pohja- ja pintavesiin arvioidaan vesitaselaskelmin ja mallinnoisin. Arvioinnissa mm huomioidaan vastaanottavien pintavesien ominaispiirteet, ympäristönsuojelurakenteiden vaikutus muodostuvien vesien määrään ja laatuun. Suoto - ja hulevesien määrä arvioidaan las kennallisesti ja sadantatietojen perusteella. Lisäksi huomioidaan mahdollisen ilmastonmuutoksen vaikutus merenpinnan nousuun. Tiedot tärkeistä pohjavesialueista esitetään.

Ohjelmassa esitettävät tiedot syntyvien jätevesien käsittelystä ovat varsin pelkistetyt. Vesien käsittely perustuu laskeutukseen ja suodatukseseen. Tarvittaessa vedenkäsittelyä voidaan tehostaa kemiallisella tai kalvosuodatukseseen perustuvalla käsittelyllä. Ohjelmassa on yksityiskohtaista tietoa sekä käsittelykentällä että loppusijoitusalueella muodostuvien vesien laadusta samoin kuin jätevedenkäsittelystä tulevan veden laadusta.

Jätevesien käsittelyn kokonaisuutta on syytä tarkastella arvioinnin aikana havainnollisesti ja huomioden mm kaupungin lausunnossa esitetty näkemys vaikutusarvion laatimisesta sekä tarkkailun tarpeesta. Pohjanmaan TE- keskuksen lausuntoon viitaten arviointiselostuksessa on syytä esittää perusteltu arvio hankkeen mahdollisista vaikutuksista kalastoon ja veden eliöstöön sekä tarpeellisen tarkkailun järjestäminen.

Vaikutukset ilman laatuun; Ohjelman mukaan arvioidaan haitallisten haihtuvien yhdisteiden ja metaanin mahdollisuus päästä ilmaan. samoin hajuhaitta arvioidaan. Arvioinnissa käytetään kirjallisuutta, vastaavien laitosten tietoja. Suojarakenteiden ja käsittelymenetelmien vaikutus huomioidaan. Pölyämisen osalta arviointi perustuu kokemuksiin nykyisiltä jäteasemilta ym tietoja.

Hankkeen lähinaapureina olevien tehtaiden (Tetra- Chemicals Europe Oy / Yara Suomi Oy) lausunnossa esitetyt huolenaiheet olisi arvioinnin aikana selvitettävä seikkaperäisesti ja tilanteesta muodostettava luotettava kuva.

Meluvaikutukset; Ohjelman suhteen ei huomautettavaa

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluun . Arvio- ohjelmassa on päädytty näkemykseen, ettei vaikutuksia kasvillisuudelle ja eläimistölle syntyisi. Arvio on siten tarkoitus suorittaa olemassa olevien selvitysten pohjalta. Ohjelmassa esitetyllä sijaintipaikalle johtopäätös voidaan hyväksyä ottaen kuitenkin soveltuvilta osin huomioon kaupungin lausunnossa esitetty näkemys, että linnustotietoja tulee tämentää arviointiselostuksen kattavuuden edellyttämällä tavalla.

Maisemavaikutukset; Ohjelman suhteen ei huomautettavaa

Vaikutukset maankäyttöön ; Ohjelman suhteen ei huomautettavaa

Vaikutukset liikenteeseen; Ohjelman suhteen ei huomautettavaa

Vaikutukset jätehuoltoon; Ohjelman suhteen ei huomautettavaa

Vaikutukset elinkeinoelämään; Ohjelman suhteen ei huomautettavaa. Viitataan kuitenkin siihen mitä naapuritehtaiden huolenaiheiden osalta on sanottu.

Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen; Ohjelman suhteen ei huomautettavaa

Ympäristöriskit; Ohjelman tässä osiossa käsitellään nykytilanteen kaltaisessa toiminnassa aiheutuvia ympäristöriskejä. Tältä osin ohjelma voidaan hyväksyä, sillä oletuksella että korjaaviin toimenpiteisiin kuuluvat myös onnettomuuksiin varautumiseen liittyvät järjestelyt. Lisäksi viitataan aiemmin esitettyyn erillistarkasteluun ilmastomuutoksen vaikutusten arvioinnista ja siihen varautumisesta.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen; Ohjelmassa esitetään monipuolinen keinovalikoima sosiaalisten vaikutusten arvioimiseksi. Osallistumismenettely eri muodoissaan, kokemukset aiemmista vastaavista hankkeista, sosiaali- ja terveysministeriön oppaat ja tunnistelistat. Terveysvaikutusten osalta käytetään olemassa olevaa tutkimustietoa. Melun terveysvaikutuksien arvioinnissa apuna käytetään voimassa olevia ohjeistoja.

Ohjelman suhteen ei ole tältä osin huomautettavaa, Hankkeen saama poikkeuksellisen suuri huomio korostaa arvioinnin tämän osan merkitystä.

Epävarmuustekijät ja oletukset; Ohjelmassa kuvataan hyvin arviointiin aina liittyvää epävarmuutta joka liittyy sekä käytettyyn tietoon että menetelmiin. Niiden vaikutusta on tarkoitus selostaa arvioinnin yhteydessä sekä hankkeen toteutuskelpoisuutta mietittäessä.

Edellä on jo käsitelty epävarmuustekijöitä jotka johtuvat hankkeen luonteesta. Toivottavaa on, että arvioinnin kuluessa tehtyihin valintoihin ja oletuksiin sekä johtopäätöksiin muistettaisiin lisätä tässä tarkoitettut tarkastelut.

Haitallisten vaikutusten vähentämiskeinot; Ohjelmassa esitettyä menettelyä voidaan pitää hyvänä. Hankkeen haitalliset vaikutukset pyritään tunnistamaan jo etukäteen ja niille suunnitellaan vähentämistä tai poistamiskeinot. Arviointiselostuksessa nämä tuodaan esiin.

Tässä kohdassa on syytä vastata kansalaisten ilmaisemaan huoleen sijaintipaikasta.

Osallistuminen

Arviointimenettelyn vuorovaikutuksen järjestäminen on kuvattu arviointiohjelmassa riittävästi. Hankkeen käytännön järjestelyjä varten on perustettu ohjausryhmä.

Kansalaisille ja eri intressiryhmille on järjestetty yleisötilaisuus arviointiohjelman valmistumisen jälkeen. Seuraava yleisötilaisuus pidetään nyt esillä olleen arviointiohjelman mukaan arviointiselostuksen valmistumisvaiheessa.

Tässä yhteydessä viitataan edellä selostettuun menettelyohjeeseen mahdollisten uusien vaihtoehtojen osalta. Hankkeesta vastaavan on syytä informoida mahdollisten uusien vaihtoehtojen mukaan ottamisesta sopivaksi katsomallaan tavalla, siten että asiasta kiinnostuneilla on mahdollisuus esittää uusista vaihtoehdoista näkemyksensä arvioinnin yhteydessä.

Raportointi

Arviointiohjelma on raportoitu laadukkaasti ja jäsennelty selkeästi. Arviointiohjelma sisältää johdannon jossa esitetään tärkeimmät pääkohdat sekä hankkeesta että ympäristövaikutusten arviointimenettelystä.

Arviointiohjelma on laadittu sekä suomeksi että ruotsiksi.

5 LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille. Lisäksi lausunto pidetään yleisön nähtävillä yhden kuukauden ajan virka-aikana Kokkola kaupungin virallisella ilmoitustauluilla sekä luettavana kaupungin pääkirjastossa. Yhteysviranomainen on toimittanut hankkeesta vastaavalle jäljennökset annetuista lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Länsi-Suomen ympäristökeskuksessa.

Arviointiprosessin aikana syntynyt materiaali on pysyvästi nähtävänä Länsi- Suomen ympäristökeskuksen verkkosivuilla www.ymparisto.fi/lసు > ympäristönsuojelu-> ympäristövaikutusten arviointi

Johtaja

Pertti Sevola

Yli- insinööri

Päiviö Tokola

Suoritemaksu 4370 €

Jakelu

Ekokem Palvelu Oy
PL 181 (Kuulojankatu 1)
11 101 Riihimäki

LIITE Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus + 2 kpl arviointiohjelmia

Keski- Pohjanmaan Liitto
Kokkolan kaupunki
Länsi- Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto
Pohjanmaan TE- keskus, kalatalousyksikkö
Vaasan tiepiiri
Museovirasto
Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri

Öja Fiskelag / delägarna

Pentti Anias
Kokkolanseudun vihreät ry
Ykspihlajan pienkiinteistöyhdisty ry
Tetra- Chemicals Europe Oy
Yara Suomi Oy
Raimo Harsunen
Risto Nikkanen

LIITE 1

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku

Maksu määräytyy Valtion maksuperustelain (150/1992) 8 § ja ympäristöministeriön asetuksen alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1387/2006) mukaan.

Valtion maksuperustelain perusteella maksua koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, voi sen sijaan vaatia siihen kirjallisesti oikaisua Länsi-Suomen ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä.